

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS
KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

» telefón/fax: 055 – 68 06 180 » mobil: 0908 69 55 31
» www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
» IČO: 37 86 72 70 » bankove spojenie: 5519629/5200

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 13.10.2020

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove za segregáciu rómskych detí na školách nezodpovedajú štátne inštitúcie, ale školy

Okresný úrad v Prešove a Ministerstvo školstva SR nemajú povinnosť prijať účinné opatrenia na odstránenie segregovaného vzdelávania rómskych detí na základnej škole v obci Terňa. Svojím rozsudkom to potvrdil Krajský súd v Prešove, ktorý sa tak stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Prešov z februára 2019. Súdne konanie v prípade iniciovala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa). Rozsudok odvolacieho súdu je podľa nej v rozpore s medzinárodným právom a plánuje sa preto obrátiť s dovolaním na Najvyšší súd SR.

Poradňa podala žalobu proti okresnému úradu v Prešove a Ministerstvu školstva SR ako verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V súdnom konaní namietala, že v dôsledku prijatých rozhodnutí o určení školského obvodu a zároveň nečinnosti zodpovedných štátnych orgánov, dochádza na základnej škole s materskou školou v Terni k segregácii rómskych detí. Na súde sa Poradňa domáhala toho, aby súd žalované štátne orgány – Ministerstvo školstva SR a okresný úrad v Prešove - zaviazal k prijatiu účinných opatrení, ktoré protiprávny stav na škole odstránia a do budúcnosti zabránia.

V rámci súdneho konania poskytla súdu svoje stanovisko k prípadu aj Verejná ochrankyňa práv, ktorá situáciu v danej lokalite z vlastnej iniciatívy zmapovala. Jej stanovisko v súdnom konaní podporilo argumentáciu Poradne.

Okresný súd v Prešove [rozsudkom](#) zo dňa 27.2.2019 žalobu Poradne zamietol o jej odvolaní teraz rozhodol krajský súd.

Odvolací súd aktuálne [rozsudkom](#) zo dňa 20.8.2020, ktorý bol doručený Poradni v týchto dňoch, v celom rozsahu potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Stotožnil sa s jeho názorom, že žalovaní ako orgány štátnej správy nie sú oprávnení zasahovať do organizácie vzdelávacieho procesu, ktorý je výlučne v kompetencii školy. Ich rozhodnutia o určení školského obvodu podľa odvolacieho súdu nemali za následok segregáciu rómskych detí v oddelených rómskych triedach a na popoludňajšej zmene, na ktorú Poradňa poukazovala.

Žalované štátne inštitúcie podľa súdu nemali inú možnosť, ako určiť jeden spoločný školský obvod pre všetky deti, tak z obce Malý Slivník, ako aj z obce Terňa, bez ohľadu na ich pôvod a rasu, a to na základnej škole v Terni.

Odvolací súd v rozsudku nespochybnil fakt, že segregované vzdelávanie rómskych detí predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania (tj. ich diskrimináciu) a že štátne inštitúcie majú povinnosť prijímať opatrenia na odstránenie segregácie, ako aj na jej predchádzanie do budúcnosti. Uviedol tiež, že segregácia rómskych detí vo vzdelávaní je problémom, za ktorý Slovensko čelí medzinárodnej kritike. Zároveň však zdôraznil, že zodpovednosť za organizáciu výučby nesú podľa neho subjekty, ktoré priamo zodpovedajú za organizáciu a riadenie vyučovacieho procesu.

Odvolačný súd tiež nepovažoval za potrebné obrátiť sa na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o poskytnutie výkladu k riešeným právnym otázkam v súlade s právom EÚ, čo Poradňa v konaní navrhovala.

Rozsudok odvolacieho súdu je podľa Poradne za v rozpore s medzinárodným právom a plánujeme sa preto obrátiť s dovolaním na Najvyšší súd SR.

Vanda Durbáková, advokátka zastupujúca Poradňu v tomto súdnom spore, k rozsudku uviedla:

"Odvolačný súd v ním vydanom rozhodnutí Poradni v princípe odkázal, že ak chcete riešiť segregáciu na školách - žalujte samotné školy, ktoré za ňu zodpovedajú. Právnu interpretáciu segregácie tak zúžil len na ciele oddeľovanie rómskych detí školami do samostatných tried. Nevenoval už pozornosť tomu, že k segregácii na školách často dochádza aj v dôsledku opatrení prijímaných štátnymi inštitúciami alebo ich nečinnosťou. Žalované inštitúcie v tomto konkrétnom prípade mali zohľadniť voľné školské kapacity iných škôl a svojimi rozhodnutiami určiť spoločný školský obvod inak, čím by základná škola v Terni dokázala segregácii predísť. Verím, že Najvyšší súd SR toto rozhodnutie zvráti a v prípade pochybností sa obráti na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o poskytnutie výkladu k riešeným právnym otázkam v súlade s právom EÚ."

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne, k rozsudku povedal:

"Je samozrejmé, že za organizáciu vzdelávacieho procesu je zodpovedná samotná škola. No štátne orgány jej nesmú svojimi rozhodnutiami napĺňanie tejto jej kompetencie sťažovať. Naopak svojimi rozhodnutiami a ďalšími prijatými opatreniami jej majú pre organizáciu vzdelávania detí bez segregácie vytvárať čo najlepšie podmienky. Je to v konečnom dôsledku štát, ktorý nesie medzinárodný právny záväzok za zabezpečenie vzdelávania bez diskriminácie. Problém segregácie rómskych detí na Slovensku je už žiaľ tak rozsiahly a jeho príčiny sú tak komplexné, že si s ním niektoré školy ani pri dobrej vôli sami nevedia poradiť. Vtedy štát podľa medzinárodného práva jednoducho musí zasiahnuť a prijať všetky potrebné opatrenia, ktoré povedú k zmene."

Kontakty:

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany:
tel. č.: 0949 338 396; e-mail: poradna@poradna-prava.sk.

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciami a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk.

Podpore činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#)

Informácia o projekte, v rámci ktorého bola táto tlačová správa vydaná:

Projekt 'Presadzovanie ľudských práv rómskej menšiny prostredníctvom využívania právnych prostriedkov ochrany a v spolupráci s miestnymi rómskymi aktivistkami a aktivistami' je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou.